

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 40 Lei
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei

Apare odată în săptămână: Duminică.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA:

Arad, Strada Eminescu N-rul 18.
Telefon pentru oraș și județ: 286.

Cuvântarea

ținută de I. P. S. Sa Mitropolitul NICOLAE
în ziua de 23 August în biserica Engel-
breck din Stockholm.

Iubiții mei ascultători!

Preoții noștri ortodocși, pregătindu-se în decursul liturghiei pentru sfânta cuminecătură, după ce au schimbat sărutarea frățească, se salută în chip sărbătoresc cu cuvintele: „Hristos în mijlocul nostru“.

Insuflețit de aceleași simțăminte și adânc mișcat de comuniunea sufletească pe care a înfăptuit-o conferința noastră, între reprezentanții diferitelor biserici ale lumii, Vă salut și eu frații mei, cu cuvintele: „Hristos în mijlocul nostru“.

Pentru că, pe lângă toate diferențele izvodite de istoria omenească și de slăbiciunea omenească, în decursul veacurilor, ne-a rămas totuși nouă, tuturora, cari evocăm sfântul nume al lui Hristos, moștenirea comună: comunitatea sufletească prin spiritul Evangheliei Sale.

Deși nu ne-a fost hărăzită cu această ocazie bucuria de a vedea reprezentate la un loc toate bisericile, fără excepție, totuși conferința noastră ne reamintește memorabilele concilii ale glorioaselor veacuri primare ale creștinătății încă nedivizate. Plutind deasupra veacurilor și a diferențelor, am impresia că asupra adunării noastre s'a coborât duhul puternic al ecumenicității clasice — acel duh, care — isvorând din adâncurile conștiinței religioase — s'a revelat în resolvirea marilor probleme ale cugetării și vieții creștinești de pe atunci.

Nenumărate au fost strâmtorările și lung a fost drumul suferințelor bisericii noastre ortodoxe dela acele mărețe vremuri încoace; dar printr'o perseverare tare ca stânca și printr'un devotament fără hotare ea a păstrat totuși nemuritoarele tradiții.

Cu atât mai mare este bucuria pe care i-a hărăzit-o Providența divină pentru ziua de astăzi, de a vedea, cum problema religioasă a prezentului e pusă în discuțiune într'o ex-

tensiune atât de mare și de variată, cu aceeași seriozitate, ca în epoca sfinților părinți ai bisericii.

Ne-am adunat, frații mei, după un cataclism fără de asemănare în întreaga istoria, un cataclism care a sdruncinat adânc temeliiile vieții omenești. Urmările acestui cataclism nu se referă numai la domeniul politic, ci ele s'au repercutat și asupra întregului teren al vieții morale. Chiar și acolo unde n'a pustiit cu furie războiul, cu toate ororile sale, chiar și acolo îți este dat să auzi, mai mult sau mai puțin, ecoul suferințelor generale, fizice și morale.

Intreaga omenire sângerează încă din răni deschise, așteptând alinare și însănătoșire. Tratatetele de pace au stabilit, e drept, granițele, mizeria morală a popoarelor însă strigă după ajutor din toate părțile.

Toți conducătorii cu gândire serioasă și conștiinți de răspunderea lor pentru binele semenilor și pentru fericirea popoarelor, se silesc din răzputeri să găsească o cale de scăpare din această situațiune incurcată. Tot mai respicat ni se impune întrebarea: ce să începem și către cine să ne îndreptăm? Ca odinioară apostolii, așa și noi, ne îndreptăm privirile noastre, ahtiate după mântuire, spre figura Salvatorului nostru ceresc și plini de încredere strigăm: „Doamne la cine ne vom duce? Tu ai cuvinte ale vieții vecinice“. (Ioan 6, 68).

Și într'adevăr, cu cât mai profundă e înțelegerea noastră pentru mizeria omenirii, cu atât mai viu se întrupează în noi convingerea, că ceea ce le trebuie oamenilor de astăzi, popoarelor și culturii lor, mai pe sus de orice, este: Isus Hristos și cuvântul vieții celei veșnice, propovedit de El. Urmând convingerile acesteia, am alergat noi din toate părțile pă-mântului la această venerabilă conferință, care nu este altceva decât glasul conștiinței creștine, trezite la întreaga ei răspundere față de bunurile sufletești ale popoarelor, ale căror purtătoare credincioase sânt bisericile.

Și astfel totuși avem dreptul să ne bucurăm și să dăm mulțumită Domnului, că prin harul Său ne-a învrednicit să trăim în epoca aceasta plină de frământări, dar cu totul pre-

dominată de probleme atât de mari și importante. Epoca noastră este o epocă profetică, plină de nădejdi, arătând spre viitor și conținând posibilitățile de dezvoltare spre o viață mai bună.

Această viață mai bună însă poate fi întruchipată numai și numai din partea unor oameni mai buni. Impărăția lui Dumnezeu se coboară în lume și se desăvârșește numai prin fiii lui Dumnezeu. Fii ai lui Dumnezeu pot să fie treziți la viață numai prin spiritul lui Dumnezeu, prin puterile de înnoire, vecinic creație și înnoitoare ale credinței, prin harul și adevărul, care prin Hristos ni s'au dat. Stând deasupra tuturor diferențelor între state și popoare, acest har și acest adevăr împreună sufletele noastre și face ca din milioane de piepturi să se înalțe cucernica rugăciune: „Tatăl nostru, carele ești în ceruri...”

Pătrunși de acest suflu de înaltă comunitate creștinească, îngăduiți-mi să las să răsune din nou între noi cuvintele marelui apostol al neamurilor: „Au doară s'a împărțit Hristos?” (I. Corint. 1, 13).

Nu! Iubiți frații! Neclintit ca Dumnezeu Tatăl și ca iubirea sa a toate cuprinzătoare: „Isus Hristos ieri și astăzi același în veci!” (Către Evrei 13, 8).

Nu! Oamenii s'au împărțit și s'au despărțat de voința Mântuitorului, revărsată în cuvintele calde din rugăciunea sa din urmă: „Ca toți una să fie, precum Tu, părinte, întru Mine, și Eu întru Tine, ca și aceștia întru noi una să fie; ca să creadă lumea că Tu m'aj trimis” (Ev. Ioan 17, 21).

Dar aducem mulțumită lui Dumnezeu, că totuși ni s'a păstrat un larg teren comun, al credinței și al iubirii, scutit de contraziceri și împărecheri, impunându-ne nouă tuturora datorita de a lucra cu puteri unite pentru o colaborare rodnică și ducătoare la scop întru propășirea operei sfinte a lui Hristos și a Impărăției Lui pe pământ. Contribuțiile diferitelor biserici creștine adunându-le laolaltă printr'o cooperare frățească, vrem să reconstruim acea simfonie plină de armonie, care va arăta plenitudinea spirituală și bogăția creștinismului în minunata lui frumusețe. Lăsați-ne să ne pătrundem de îndemnul apostolului Pavel, trimis comunității sale iubite din Efes: „ci adevărații fiind întru dragoste, să creștem întru el toate, care este capul, Hristos. Din care tot trupul, potrivit alcătuindu-se și încheindu-se prin toată pipăirea dării, după lucrarea întru măsura fiecărui mădular, face creșterea trupului spre zidirea sa singur întru dragoste”. (Efesieni 4, 15—16).

A bătut ceasul în care trebuie să ne hotărâm să luăm marea ofensivă a iubirii cre-

știne în această lume sfâșiată de ură și de necredință și de egoism — ofensivă acelei tainice puteri a iubirii, care e mai presus de toate, care toate le iartă, toate le rabdă și are înțelegere deplină pentru alții, — acea sfântă putere a iubirii întru Hristos, căreia marele apostol al lumii i-a cântat într'un mod copleșitor un imn atât de înalt și de măreț.

Ca să ducem în îndeplinire o operă atât de mare avem trebuință de harul dumnezeiesc și de colaborarea omenească. Vă rog deci, fraților, să ne sprijiniți silințele noastre, în totdeauna, cu rugăciunile voastre către Dumnezeu, purcese din adâncul inimii, căci neasămănat de mare este puterea rugăciunii.

Acest simțământ al frățietății creștine ne-a îndemnat pe noi, reprezentanți ai bisericii ortodoxe a României, să urmărim invitării pline de dragoste pe care ne-a făcut-o venerabilul și față de marile probleme ale vremii atât de înțelegătorul Mitropolit al vostru, și să venim la acest congres. Vă aduc Vouă și patriei Voastre salutul frătesc al bisericii mele, care este — după cea rusească — a două mai mare dintre toate bisericile ortodoxe, și salutul întregului popor românesc, care își împreună rugăciunile sale către Domnul cu acelea ale voastre.

Din grăuntele de muștar, care a fost sămănat prin lucrările conferinței și care va fi purtat apoi în lumea largă, de pe amvoanele bisericilor creștine, văd, cu sufletul, ridicându-se acel arbore uriaș din parabola lui Isus, care simbolizează împărăția lui Dumnezeu pe pământ.

Dumnezeu s'ajute!

Veni creator spiritus. Amin.

Distincție binemeritată.

— Profesorul de teologie Dr. IUSTIN SUCIU, ridicat la demnitatea de protosinghel. —

P. S. Sa părintele Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa, apreciind serviciile și activitatea, prestate de profesorul nostru Dr. Iustin Suciu, la creșterea unei întregi generații de preoți, l-a avansat la demnitatea de protosinghel. Căci părintele Suciu, a sămănat cuvântul sf. Evanghelii vreme de douăzeci și cinci de ani, în sufletul unui mare mănunchiu de preoți, cari azi formează pârgia morală în mijlocul credincioșilor noștri din două dieceze, izbite de diferite valuri destructive.

Avansarea părintele Suciu s'a efectuat Duminecă, în 27 Septembrie în fața sf. altar dela mănăstirea Hodoș-Bodrog. A fost o serbare

frumoasă și plină de bucurie, la care au participat: membrii Consistorului, colegii profesori, ai noului hirotosit, precum și un număr însemnat de amici și stimători ai părintelui Suci. Sf. liturghie a fost pontificată cu ceremonie evlavioasă, de P. S. Sa Episcopul nostru, asistat de mai mulți protoerei și preoți. La Vohod, P. S. Sa a hirotosit în mijlocul preoției care a servit, pe noul dignitar bisericesc, căruia i-a adresat următoarele cuvinte înțelepte:

Prea Cuvioase Părinte!

Mijlocul cel mai sigur spre a cunoaște ființa unui om, îl aflăm dacă răspundem la întrebarea: în ce direcție se mișcă lucrarea lui sufletească. În chipul acesta am căutat eu să cunosc ființa Prea Cuvioșiei Tale și am aflat cu multă părere de bine că duci o viață ascunsă cu Hristos întru Dumnezeu, precum zice sf. Apostol Pavel despre Coloseni (3. v. 3).

Prea Cuvioșia Ta intrând cu Iisus în legătură de iubire ai intrat ca într-o grădină plină de mireasma florilor. Adevărat că personal simțești rostul acestei iubiri către Hristos, mai mult decât cei cari nu au această iubire. Astfel ai putut să te ridici cu fruntea senină peste orice greutăți și amărăciuni ale vieții, ajutat de viața contemplativă, de viața ascunsă în Dumnezeu, așa de ascunsă ca și locul prea sfânt din cortul vechiului Testament, unde numai marele preot putea să intre, însă și acela o singură dată pe an.

Numai ochiul lui Dumnezeu vede toate și le judecă toate după dreptate. Numai Dumnezeu va ști să judece viața ascunsă ce o duci întru El. Și astfel dacă astăzi în semn de răsplată a acestei vieți ascunse în Dumnezeu, — smerenia noastră V-a ridicat la treapta de protosinghel, — am făcut acest lucru mânăți de porunca hotărâtă a Sf. Apostol Pavel: „Preoții cei ce își țin bine direcția, de îndoită cinste să se învrednicească, mai ales cei ce se osteneșc în cuvânt și întru învățatură”. (I. Tim. 5. v. 17). Prea Cuvioșia Ta de 20 de ani te ostenești întru învățarea tineretului nostru teologic chemat a vesti Cuvântul Domnului.

Nu am altceva de dorit decât ca și în viitor să continui a învăța cu același râvnă, căci niciodată n'a fost mai mare nevoie de învățatură sănătoasă ca în zilele noastre. Și e greu a învăța pe alții, căci lumina științei nu poate deodată să înlăture întunericul, precum nici razele sale nu pot preface ghiata deadreptul în aburi.

În munca viitoare să-ți fie călăuză ca și până acum, viața monahală pilduitoare și să nu uiți că lumea critică fiind rea și uită că în loc să se îndrepteze pe sine, hulește contra lui Dumnezeu și se învârtoșază la inimă. Nu uita cuvintele lui Tertulian: „*Solutio totius difficultatis Christus*”, adică Hristos înlătură toate piedicile. În viața trupească nu ajunge

singură respirație ca să trăim. Tot astfel nici în viața sufletească nu ajunge să trăim numai până la o vreme cu Domnul, ci în toate zilele vieții noastre Amin.

Profund emoționat Prea Cuvioșia Sa noul protosinghel, rostește cu voce evlavioasă cuvântarea ce urmează:

Preasfințite Stăpâne!

Vă mulțumesc cu profund respect pentru promovarea mea de protosinghel. Acest act grațios mărește răsplata mea (doar Sfântul Apostol zice: „De binevestesc de voe, plată am”, I. Cor. 9.); acest act sfânt de rugăciune și de binecuvântare arhierească mărește și puterile sufletului meu, ca să corespundă demnității, ce am primit. Remâne să-mi dau cu ajutorul lui Dumnezeu toate silințele, ca să fiu vrednic de încrederea Preasfinției Voastre, căci de cele trecute, zice Sfântul Apostol, că le uită, pentru a alerga tot înainte. (Fil. 3, 13-14).

Din locul, unde am primit cândva tunderea de monah, promit că voi munci neîntrerupt după toate puterile mele pentru binele și înaintarea sfintei Biserici la locul, unde sunt rânduit, chiar dacă succesele muncii mele nu depind numai dela mine. Nădejdele mele legate de pregătirea tinerimii teologice cresc în măsura, în care Preasfinția Voastră ați dat atențiune specială acestei probleme luându-o în programul Vostru de îngrijire arhierească și astfel cu sprijinul Preasfinției Voastre se va ridica tot mai mult prestigiul preofesc, instruindu-se și educându-se o sucrescență, ce nu se marginește la împlinirea ritualilor, ci face și apostolat viu, al cuvântului și al faptelor, și ca o întrupare vie a cuvântului dumnezeesc, face și drumul jertfii de sine, căci zice Sfântul Apostol: multe trebuie să suferim pentru Impărăția lui Dumnezeu. (Fapt. Ap. 14).

Prezintăndu-Vă omagiile mele pentru osteneala, ce aveți cu hirotosirea mea la Sf. Mănăstire, precum și pentru grațioasele cuvinte de apreciere și de încurajare, Vă doresc din tot sufletul meu, să aveți bucuria deplină a succeselor activității Voastre cu dar dăruite pentru regenerarea sufletelor și a stărilor dela noi, și încinși cu grija Eparhiei iubite să aveți parte de colaboratori mulți, harnici și pricepuți!

Intru mulți, mulți fericiți ani Preasfințite Stăpâne!

Sfânta liturghie s'a continuat în mod maestos până la priceasnă, când a rostit o predică plină de adevăruri și învățături creștine directorul Seminarial Dr. T. Botiș.

După masă cercul religios Arad a ținut o ședință în Bodrogul-vechiu, unde a cetit o conferință instructivă păr. profesor C. Turicu.

Suntem în asentimentul întregii dieceze, când exprimăm P. C. S. părintelui Suci sincerile felicitări de bine, rugând pe bunul Dumnezeu să-i ajute să iasă de sub mână sa valuri, valuri de preoți vrednici și cu frica lui Dumnezeu.

In fața sectarilor.

Oamenii cari locuiesc pe lângă râuri, cum e bine cunoscut, când aud că crește apa la deal, din bună vreme se pun pe lucru și-și iau toate măsurile posibile ca să evite catastrofa la vale, fiindcă dacă s'ar trezi numai atunci când apele ar fi în prag, toată munca ar fi zadarnică, câmpul și casele ar ajunge la prăpăd.

Exact situația aceasta o are biserica noastră față de sectarism. Deocamdată noi de buna credință fiind — credem sus și tare că sectarismul îl putem nimici cu *cuvântul*. Să predicăm cu zel și dragoste, cu vreme și fără vreme, să convenim cu poporul la toate ocaziunile și să căutăm să-l convingem că sectarismul este o aberație sufletească primejdioasă nu numai pentru biserica noastră, ci și pentru ființa noastră națională.

Iată armele cu cari dorim noi din tot sufletul să prevenim o primejdie. E foarte bine și foarte frumos.

Dar să nu uităm că sectarismul este o boală cu mult mai grea și mai primejdioasă decât să o putem vindeca cu cuvântul și cu tactul pastoral.

Străinii cari ne-au urât de moarte în trecut tot aceleași sentimente le nutresc față de noi și în prezent și poate în măsură și mai potențată.

Să vedem cum:

Sectarii pe de-o parte i-și *salarizează* frumuseșel predicatorii lor, iară pe de altă parte să *organizează* în *comunitate* ca azi mâne să apară în fața noastră sub *protektoratul* Englezilor și Americanilor ca un *corp bineînchegat*. Azi tac și suferă, însă în decurs de 5—10 ani când vor fi unasută sau două sute de mii *pretind* și nu *cer* să fie recunoscuți ca biserică cu drepturi egale cu celelalte biserici din țară.

Se întreabă, că badea Ion din cutare comună, din județul Aradului, ori din Bănat care are *salar* în calitate de predicator, va fi învoit să abzică de cele 10—20000 mii Lei pe cari îi primește ca soldă pentru subminarea bisericii noastre. Va fi bine și ținem cont de faptul că lăcomia și traiul ușor sunt copcii atotputernici pentru badea Ion care câștigă și cu plugul și cu propaganda sectară

Predicei lui îi opunem predica noastră, dar ce să-l opunem banilor pe cari îi primește dela străini cu scopuri oculte?!

Informațiunile noastre merg până acolo că știm că dacă vre-un sectar „frate” ori „soră” sunt lipsite de parale, organizația sectară le pune la dispoziție sumulițele necesare. Și de dragul banilor s'a întâmplat ca un Românaș de al nostru îmbrăcat în cojoc strămoșesc a mers la un congres sectar tocmai la Stockholm să protesteze și el asupra noastră ca asupritori.

Că sectarii au bani la chimir să vede și de acolo că năpădesc lumea cu fel de fel de reviste și calendare.

Tiparul astăzi este scump foc și nu putem crede că spesele împreunate cu acest tipar să acopere din cotizațiile benevole ale fiilor rătăciți dela biserica strămoșească. Un scriitor într-o carte foarte interesantă intitulată „Paradisul banilor” inseră exemple din istoria lumii de și-se face părul măciucă că ce lucruri îngrozitoare s'au întâmplat între oameni de dragostea banilor.

Este departe de mine gândul să slăbesc zelul fraților preoți, întru combaterea sectarilor dar mă îngrozesc când mă gândesc că ce putere formidabilă

este banul mai ales în ziua de astăzi și când e vorba de sectarism, chiar puterea banilor trebuie să o combatem în primul rând.

Fiindcă dacă ar opera propagandiștii sectari numai cu sărăcia apostolică pe care o vestesc cu buzele, atunci badea Ion și badea Pavel ar avea cu siguranță urechi foarte surde. Atunci acești oameni nu ar jertfi nici o ceapă degerată pentru „neigtrauberi”.

Problema cum ar trebui să combatem pe sectari nu sunt chemați să o deslege singuri preoții noștri ci toată suflarea românească în primul rând Statul nostru.

Statul românesc dacă a spus pe hârtie că biserica strămoșească este biserica dominantă în stat, are obligamentul sfânt să meargă alături de această biserică să o apere și să-i deie concurs efectiv ori de câte ori este în primejdie.

Statul românesc este expresia luptelor amarnice ale românilor de-a rândul multor secole.

Statul românesc este purtătorul și depozitarul tradițiilor românești. A curs potop de sânge și lacrimi românești până s'a înființat acest stat.

Și acest stat este al nostru al românilor și nici decum un azil și un adăpost ocrotitor pentru aventurierii și comercianții de suflete și pentru acei români inconștienți cari i-și vând sufletele pe un blid de linte străinilor. Hotarele Țării Românești trebuie să fie deschise în tot momentul pentru acei străini și înstrăinate cari i-și bat joc z'ua la amiază de tradițiile noastre sfinte, ori nu înscamnă cea mai mare bătaie de joc dacă cutare nemernic ia în zeflema cea biserică și cea cruce, în azul tuturor, sub scutul căreia s'au luptat eroii noștri naționali pe cari îi venerăm ca pe niște sfinți. Un stat sănătos și un popor sănătos — tu poate suferi aceste batjocuri cari îi desbracă de onoare și demnitatea lui.

Orice milogeală și orice pertractare cu acești uitaiți de sine îi încurajează și face și mai îndrăzneți. Strămoșii noștri nu au lăsat niciodată pe dușmanii lor să le discute ființa națională ci s'au pus în ordine de bătaie dela mic până la mare și s'au bătut și au murit pentru *legea și pământul* lor și noi astăzi nepoții și mai tari și mai numeroși îmbrăcăm mănuși albe și lăsăm ca toți nemernicii să ne discute cinstea legii noastre și a credinței noastre?!!

Cu badea Ion ar trebui să tratăm sumaric când comite cel mai urât păcat național de i-și batjocorește în piață în fața străinilor legea lui românească. Ar trebui să vorbim sârbește și să-l dăm cojocul și drumul în aceea țară unde crede el că s'o simți mai bine dacă nu pricepe că de dragul burții lui nu putem profana mormintele lui Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul și Mircea cel Bătrân, cari au udat pământul cu sângele scump a mii și mii de viteji români nu de dragul prostii lui, ci ca acest popor românesc să trăiască după gândul și inima lor în pământul românesc.

Statul românesc și poporul românesc nu trăiește până azi în baza milei străinilor, ci în baza luptelor strămoșilor lui.

Repetăm că: Statul românesc are răspundere în fața lui Dumnezeu și în fața mormintelor cari adăpostesc înrânsele chiar pe acei eroi, cari au murit luptându-se pentru *credința sfântă* pe cari azi ar avea voie să o batjocorească toți becisnicii.

Energia pe care o avem trebuie să o cheltuim pentru alte scopuri mai frumoase nu pentru niște speculanți ai comorilor noastre sufletești.

Dr. Ștefan Cioroianu, protopop.

Primul sinod ecumenic

ținut la Niceia în anul 325 d. Chr. — Conferință de Dr. Nicolae Popovici, profesor la Institutul teologic din Arad, ținută în 4 August a. c. la adunarea secției Arad a Asociației clerului „Andrei Saguna.

(Urmare.)

Sâmburele cultului dumnezeesc datează din timpul petrecerii Mântuitorului nostru Isus Hristos pe pământ. Formele lui fundamentale au fost instituite de dumnezeescul întemeietor al Bisericii, iar sf. apostoli și succesorii lor au clădit mai departe pe acest fundament, organizându-l în conformitate cu împrejurările cu necesitățile și cu ideile estetice ale timpului. Chiar și în timpul de astăzi se pot introduce de către autoritățile în drept forme nouă, dacă sunt reclamate de împrejurări. Dar în activitatea sa de felul acesta Biserica trebuie să poarte grijă, ca să se păstreze formele fundamentale rânduite de Isus Hristos și de sf. apostoli precum și cele ce au intrat în uz general la toate Bisericile, ca nu cumva prin introducerea unor elemente nouă să se producă dezbinare în Biserică. În caz de divergență între Bisericile particulare autoritatea bisericească supremă este chemată să dea soluție corespunzătoare și să hotărască practica cea mai potrivită. Mai ales în timpurile primare ale creștinismului, când episcopii Bisericilor împrăștiate în diferite teritorii nu puteau comunica prea ușor unii cu alții și când formele cultului erau încă în dezvoltare, nefiind fixate în toate amănunțele, s'au ivit practici și obiceiuri felurite. Astfel am văzut că îndeosebi sărberea Paștilor a produs încurcături și turburări. Încercările făcute înainte de sinodul din Niceia de a se împăca lucrurile au rămas infructuoase, astfel că numai autoritatea supremă bisericească putea să soluționeze această chestiune. Știm că *sinodul ecumenic din Niceia de fapt a și introdus o normă respectată în toate părțile Bisericii*. Astfel încurcăturile de până atunci au fost delăturate, salvându-se Biserica de o eventuală sciziune, iar practica introdusă a rămas în vigoare până în ziua de astăzi. Iată al doilea moment, prin care sinodul niceian a contribuit la întărirea solidarității creștinilor și a unității bisericești.

În al treilea rând sinodul niceian a contribuit mult la opera de consolidare bisericească și prin legiferarea chestiunilor de organizație, administrație și disciplină bisericească.

Isus Hristos a hotărât și principiile fundamentale ale organizației și disciplinei. Pe baza acestor principii Biserica și-a construit mai departe organismul său și a hotărât norme speciale potrivit cu împrejurările ce s'au ivit. Pentru ca aceste norme privitoare la chestiuni speciale să aibe vigoare în Biserica întreagă și să fie respectate de toți, trebuiau să fie sau date de autoritatea supremă bisericească sau să fie recunoscute pe altă cale de toate Bisericile particulare. Am văzut că sinodul niceian a dat douăzeci de canoane de felul acesta. În cele dintâi trei canoane se confirmă unele norme, prin care se reglementează conduita clericilor. În cele următoare patru canoane s'au dat norme relativ la organizația bisericească. Și anume în can. 4 se vorbește despre instituirea episcopilor, în can. 5 despre funcționarea sinoadelor mitropolitane, la cari participau toți episcopii unei provincii bisericești. Can. 6 se ocupă de formele de organizație superioare mitropoliilor, de exarhatele

sau patriarhatele de mai târziu. Anume Biserica, prin libertatea acordată de Constantin cel mare, a primit posibilitatea de a-și desăvârși organizația și astfel s'au format unități bisericești din cuprinsul câte unui teritoriu politic mai mare. Aceste unități alcătuite din mai multe mitropolii în frunte cu mitropolitul din capitala centrală formează sistemul de organizație bisericească numit mai târziu patriarhal. În felul acesta s'a format un teritoriu bisericesc independent în apus în frunte cu episcopul din Roma, altul în Egipt în frunte cu episcopul din Roma, altul în Egipt în frunte cu episcopul din Alexandria și altul în Asia în frunte cu episcopul din Antiohia. Sinodul niceian prin can. 6 confirmă drepturile mitropoliților supremi ale acestor unități bisericești. Anză la aducerea acestui canon au dat mai ales schismaticii meletieni, cari contestaseră mitropolitului din Alexandria drepturile de jurisdicție asupra tuturor provinciilor din Egipt. Prin can. 7 se precizează situația episcopului din Ierusalim, patriarhul de mai târziu. În fine prin celelalte canoane s'a introdus uniformitate în aprecierea unor însușiri ale candidaților de clerici și s'au dat câteva norme disciplinare relativ la tratarea catehumenilor, a creștinilor ceialți și a clericilor.

Vedem deci că *prin canoanele sinodului niceian s'au reglementat chestiuni de cea mai mare importanță pentru Biserica întreagă, complectându-se legislația de până atunci*. Este de sine înțeles că autoritatea, de care s'a bucurat sinodul niceian a făcut, ca și canoanele lui să aibe atât înaintea contemporanilor cât și mai târziu vază deosebită. Le și găsim în toate colecțiunile de legi bisericești începând cu timpurile cele mai vechi până astăzi, alcătuiind parte integrantă din izvoarele dreptului bisericesc universal. Deși câteva dintre aceste canoane nu mai reprezintă astăzi aceeași actualitate ca în timpul vechi, totuși putem afirma că dacă le-am elimina din sistemul dreptului bisericesc, am fi despoiați de elemente prețioase ale legislației de organizație și de disciplină bisericească.

Din cele expuse până acum putem resumă însemnătatea sinodului din Niceia în aceea, că *prin hotărârile sale a delăturat cauzele de dezbinare în epoca de mari frământări dela începutul veacului al patrulea și a dat pentru timpurile următoare directiva de urmat în multe domenii ale vieții bisericești, pentru conservarea caracterului original al creștinismului și pentru păstrarea unității bisericești*.

(Va urma.)

Omiletica practică: Predica-Catheză

de Pr. CAIUS TURICU prof. la teol.

(Urmare.)

II. La Dumineca Tomii.

1. *Unitatea evanghelică*: Ioan XX, 19-1.
2. *Versetul nucleu meditativ*: (29), „Și a zis lui Isus, fiindcă m'ai văzut pe Mine, Tomo, ai crezut; fericiți cei ce n-au văzut și au crezut”!
3. *Intuiția*: Apostolii adunați într'o casă dosită. Ușile încuiate, ei îngândurați. Mântuitorul intră. El și ei fără Toma. Toți cu Toma. Toma și Isus. Criza lui. Sentința Domnului.

4. *Aprofundarea*: Insemnătatea sentinții. Tu crezi fiindcă m'ai văzut. Dar dacă nu m'ai fi văzut? Fericiți cari n'au văzut și au crezut. Cazuri concrete. Cine sunt aceștia? Noi. Creдем noi? Prin ce arătăm că credem Lui?

5. *Aplicarea*: Crezi tu? Prin ce mi-o arăți să văd și eu că tu crezi? Eu nu-ți cred țiel! Arată-mi-o! „Nu cel ce zice Dne, Dne...” Fă dar voia Domnului..!

III. La Dumineca Mironosițelor.

1. *Unitatea evanghelică*: Marcu XVI 1—9.

2. *Versetul nucleu meditativ*: (3) „...Și ziceau una către alta: Cine va prăvăli piatra de pe ușa mormântului?”

3. *Intuiția*: Femei îndoliate pe drum cu pachetele în mâni. Merg îngrijorate. Să mergem să nu mergem? N'avem ajutor bărbătesc. Cine va prăvăli piatra?

4. *Aprofundarea*: Femeia și construcția ei psiho-fizică. Viața ei: un semn de întrebare. În perină: de ce s'a mai născut și asta? În școală: la ce va fi bună și asta? Ca fată mare acasă: cine va lua-o și pe asta? Întrebări-îngrijorări. Orbecări în căutarea ajutorului. Ajutorul femeiei cine e? Cazul: Marta și Maria. Maria și-a ales partea, ce nu-se va lua dela ea.

5. *Aplicarea*: Câte Marte sunt și azi! Ai întâlnit vre-o Marie? Ești tu Martă? De ce? Vrei să fi Marie? Să învie Cristos în inima ta. Mama adevărată, creșterea copiilor prin El. El prăvălește piatra de pe mormântul orbecărilor, îngrijorărilor și întrebărilor tale Marto! Caută-L și urmează-L deci!

IV. La Dumineca Slăbănogului.

1. *Unitatea evanghelică*: Ioan V. 1—23.

2. *Versetul nucleu meditativ*: (14) „...Iată că te-ai făcut sănătos, de acum să nu mai greșești, ca să nu-ți fie ție ceva mai rău”!

3. *Intuiția*: În Ierusalim la scaldătoarea „Vitezda”. Mulțimea bolnavilor ce se vaietă. Așteptarea pogoririi ingerului. Slăbănogul ce zace pe pat de zile așteptând un om să-l ridice. N'are om. Vine omul: Mântuitorul. Cererea bolnavului.

4. *Aprofundare*: Cererile și dorințele noastre continue. Câte boale cer salvare: trupești și sufletești. Câți bolnavi zac pe pat și așteaptă om să le ajute. Poate să le ajute om? Care om? Mântuitorul poate vindeca ori ce boală prin Mântuire! Vindecat în stare de covalență ce simți? Vrei să începi din nou viața în păcat? Să nu-ți fie ceva mai rău apoi!

5. *Aplicare*: Bărbate, femeie, soțule, soție sunteți voi sănătoși? Nu vă simțiți bolnavi? Da. Ce doftori vor ajuta? Cele cumpărate pe

bani grei, ce se pot mucezi? Farmacia voastră: biserica. În ea se dau medicamente gătite de doftorul doftorilor, care când îți dă medicina ț-ți zice: te-ai făcut sănătos, să nu mai greșești! Păzește-te să nu-ți fie cumva mai rău să nu mai poți veni aici la mine! Haideți la El!

V. La Dumineca Samarincii.

1. *Unitatea evanghelică*: Ioan IV. 5—43.

2. *Verset nucleu med.*: (15) „Doamne dă-mi această apă, ca să nu mai însetez nici să mai vin aici să scot”.

3. *Intuiția*: Piatra de hotar între Iudeia și Samaria: fântâna lui Iacob. La apus de soare. El obosit pe piatră, învățaceii duși în oraș. Vine femeia păcătoasă. El privește cochet, sângele-i fierbe în păcat. Ochii lui o trezesc. Convorbirea terminată cu: mergi și chiamă-ți bărbatul.

4. *Aprofundarea*: Starea sufletească și emoțiile prin ce trece femeia. Curățirea ei sufletească: a) recunoașterea păcătoșeniei b) scârba de păcat c) spălarea tuturor petelor. Dă-mi apă să mă curățesc! Curățită cu ea nu voi mai înseta în poște. Pofta năște păcatul, fără poște am scăpat de păcat. Culmea când i-se dă apa vie. Atât așteaptă. Fuge și spune fericirea ei. Mântuirea prin credința în El. Vestea mântuirii.

5. *Aplicarea*: Tu Mario Magdaleno, tu Samarineanco, femeie a veacului al XX nu te apasă păcatul? Nu-ți trebuie apă vie să te curățești? Nu ceri inecție să scapi de microbii păcatului? Vrei să-ți mâne trupul, descompunându-l? Du te la fântâna lui Iacob și caută-L acolo că șade acolo pe piatră. Fugi la biserică și ia-ți apă vie: cuvântul Lui. Spune-l și celor cari nu vin aici să vie și să ia. Apa lui nu seacă'n veci.

— Această schiță se poate face ocazională, dacă se întâmplă tocmai atunci eșirea cu litia. În acest caz apa vie se simbolizează prin apa sfințită. „Picurii ce cad de pe busuioc pe fruntea voastră să fie apa vie, curățitoare”!

INFORMAȚIUNI.

Consistor plenar. Joi în 1 Octomvrie 1925 Consistorul nostru a ținut ședință plenară sub prezidiul P. S. Sale părintelui Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa.

Au participat următorii asesori, din cler: Mihai Păcățian, Dr. Gh. Ciuhandu, D. Muscan, N. Lucuța, F. Mănuilă, Gh. Serbu, T. Vățian, Dr. T. Botiș, Fl. Roxin, C. Lazar, Dr. Șt. Cioroian, N. Țandru, S. Stana, iar mireni: Dr. A. Demian, I. Moldovan, A. Călnicean, Dr. C. Iancu, E. Beleş, T. Mărgineanț.

S'au pertractat diferite obiecte, dintre cari se reliefează, înființarea de 3 protopopiate noui, la Gurahonț, la Balinț și Birchis. — Și s'a decis deschiderea concursului pentru îndeplinirea protopopiatului Vinga.

Aniversarea Sinodului dela Niceea. In 11 Octombrie 1925 se va serbători, la Iași, a 1600 aniversare a primului Sinod ecumenic.

Se organizează cu acest prilej mari serbări, la care vor participa Suveranii, Principii moștenitori și membrii guvernului.

Serbările vor începe printr'o ședință a sfântului Sinod, la care vor asista înalții oaspeți.

La 12 Octombrie se va face o mare procesiune dela biserica Sf. Spiridon la Mitropolie în frunte cu Patriarhul.

Toți vlădicii, în frunte cu I. P. S. Sa Patriarhul Miron, vor oficia o liturghie festivă. Apoi P. S. Sa Vartolomeu, episcopul Râmnicului, va ținea o conferință asupra acestei aniversări.

Seara se va da la Teatrul Național un concert religios.

La 13 Octombrie toți vlădicii vor merge în pelerinaj la Mănăstirea Secul, unde vor face un parastas pentru odihna sufletului lui Vasile Lupu, domnul Moldovei, în timpul domniei căruia s'a ținut un Sinod la Iași, și a Mitropolitului Varlaam.

Dela Secul, înalții prelați se vor duce la Mănăstirea Neamțu, unde vor lua masa.

Comemorarea aniversării Sinodului dela Niceea se face la Iași, de parece în acest oraș s'au adunat în 1601 și 1642 două sinoade, în al doilea hotărându-se mărturisirea ortodoxă a lui Petru Movilă, apărătorul ortodoxiei contra mișcării protestante din acea vreme.

Recunoașterea bisericii ortodoxe polone. Ceremonia solemnă, a recunoașterii autocefalei bisericii ortodoxe polone și a instalării în scaunul mitropolitan al Varșovei, a I. P. S. Sale arhiepiscopului Varșoviei și mitropolitului Poloniei, *Dionizie*, s'a săvârșit în dimineața zilei de 17 Septembrie 1925 în fața unui public imens.

Serviciul divin a fost oficiat de: Mitropoliții Nectarie al Bucovinei și Hotinului, Ioachim al Calcedoniei, Ghermanos al Sardeonului, arhiepiscopul Teodosie al Vilnei, și alți trei episcopi încunjuțați de numeroși clerici străini și polonezi.

Pe o extradă, în mijlocul bisericii a luat loc mitropolitul Dionizie, având la dreapta pe mitropolitul Ioachim, la stânga pe mitropolitul Nectarie, iar în față pe mitrop. Ghermanos și arhiepiscopul Teodosie.

Mitrop. Ghermanos a cetit în limba greacă, tomosul patriarhal prin care se recunoaște autocefalia bisericii ortodoxe polone.

I. P. S. Sa Mitrop. Nectarie a rostit o cuvântare în limba polonă, în care a urât bisericii ortodoxe polone prosperitate, iar mitropolitului Dionizie ani mulți și fericiri de păstorire, exprimând urările sincere ale bisericii ortodoxe române și ale poporului român pentru propășirea Poloniei și înălțarea bisericii ortodoxe polone.

Consilierul consistorial din Cernăuți, părintele Gheorghe Șandru, a citit după aceasta, actul prin care patriarhia română și biserica noastră ortodoxă recunoaște autocefalia bisericii polone.

Starea fondului de propagandă

Contribuiri noi:

1. Vasile Goldiș fost ministru	1000
2. La sf. bis. din Pâncota, s'a colectat	2860
3. Vasile Dehelean preot, a anticipat	500
4. Paul Rozvan inginer Arad	500
5. Petru Hereț preot Chelmac	200
6. Pavel Dârlea deputat	1000
7. Dr. Antoniu Ardelean primpretor S-Nic.-M.	500
8. Com. bis. Săvârșin	200
9. Grigorie Vermeșan preot, Pesac	500
10. Larențiu Luga preot, Măgulicea	200
11. Alexa Dobș preot, Radna	200
12. Ministerul Cultelor	10000
13. Colecta preot. V. Radu, Sat chinez	4880
14. Dumitru Maci preot, Căpruța	200
15. Ioan Filimon comerciant, Arad	5000
16. „Victoria“ institut de credit și economii Arad	5000
17. Dr. Aurel Cosma, fost ministru Timișoara	1000
18. Victor Fișean preot Pesac	500
19. Ioachim Turcu preot Totvărădia	300
20. Iosif Popovici preot, Bărzava	100
21. Terentie Ciorogariu preot Barzava	100
22. Adrian Mursa preot, Bătuta	200
23. Filip Popovici preot, Sarafola	100

Stăruiți pe lângă credincioși să dăruiască pentru fondul de propagandă religioasă.

Cei ce contribuiesc pentru fondul de propagandă religioasă vor lua daruri insulit întărind biserica lui Hristos.

Predici la sărbătorile bisericești, de Dr. Grigorie Gh. Comșa, Episcopul Aradului. (Editura Librăriei diecezane din Arad.) Prețul 25 lei.

Apariția unei lucrări a P. S. Sale Episcopul Dr. Grigorie Gh. Comșa, este totdeauna un eveniment bisericesc-cultural și literar, căci cine cetește cărțile acestui fecund scriitor bisericesc, își reamintește cu plăcere de strălucitele predici ce P. S. Sa le-a sămănat în sufletele credincioșilor.

Cele 20 de predici ce conține această carte, ne arată pas de pas că, creștinismul nu este o confesiune, ci însăși formula etică cea mai desăvârșită, în tot progresul omenimei până azi.

Subiectele ce tratează autorul în aceste cuvântări, sunt bine documentate, cu citate bogate din sf. Scriptură, diferiți scriitori, filozofi, și moralști. Preoțimea română se va bucura mult de ajutorul moral ce-l primește prin cartea aceasta, și se va strădui ca învățăturile creștinești depuse aici, să pătrundă cât mai adânc în sufletul și inima poporului român.

Volumul nou apărut conține următoarele predici:

1. Predică la nașterea Maicii Domnului, 2. Înălțarea sf. Cruci, 3. Cuvioasa Paraschiva, 4. Sf. Dimitrie, 5. Ziua sf. Arhangheli Mihail și Gavril, 6. Întrarea în Bis. a Născăt. de Dumnezeu, 7. Sf. Nicolae, 8. Nașterea Domnului, 9. Anul nou (Sf. Vasilie), 10. Tăierea împrejmur, 11. Botezul Domnului, 12. Buna-vestire, 13. Sf. Gheorge, 14. Sfinții împărați Constantin și Elena, 15. Înălțarea Domnului, 16. Nașterea sf. Ioan Botezătorul, 17. Sf. Petru și Pavel, 18. Sf. Ilie, 19. Schimbarea la față a Domnului, 20. Adormirea Maicii Domnului.

† **Necrolog** Cu inima sfâșiată de durere anunțăm tuturor rudeniilor și cunoscuților trecerea la cele eterne a scumpei noastre soție, mamă și cumnată: **Ileana Iancu** născ. **Moldovan**, întâmplată după îndelungate și grele suferințe Duminică, 27 Sept. la ora 5. p. m. în etate de 58 ani și al 37-lea an al fericitei sale căsătorii.

Rămășițele pământești ale scumpei noastre defuncte se vor așeza spre vecinică odihnă, după ritul bisericii gr. or. rom. Marți, 29 Septembrie la orele 2 p. m. în cimitierul ort. rom. din comuna Covăsiți. Covăsiți, la 27 Septembrie 1925.

Fie-i somnul lin și memoria binecuvântată!

Aurel Iancu preot ca soț, **Aurica măr. Preda** fiică, **Trandafir Preda** ginere, **Cornel Preda** nepot, **Iustin Iancu** preot și soția **Neli n. Ardelean**, **Dr. Cornel Iancu** adv., **Catița Iancu** m. **Cornea** cumnați și cumnate. **Dr. Mihai Mărcuș** și soția **Lenca Mărcuș** n. **Bodea** văr și verișoară. **Văd. Gerasim Serb** mătușă.

CONCURSE.

Nr. 2380/1925.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile pentru conferirea pe durata exclusivă a anului școlar 1925/26 a burselor vacante din fundațiunea **Teodor Pap**, administrată de subsemnatul Consistor.

Indreptățiți la acele burse sunt, conform literilor fundaționale: a) rudeniile fondatorului; b) tinerii români ortodocși din Giula, cari studiază la noi în patrie; c) în lipsa recurenților indicați sub a—b) urmează îndreptățirea tinerilor români din dieceza Aradului după arondarea sa veche, cari cercetează școale elementare, civile, sau medii reale, comerciale, industriale, de agricultură, militare, gimnaziale-liceale, academii, universități și institute teologice.

La concurs se admit și elevii.

Concurenții (între cari pot fi și bursierii anului trecut cari au întrelăsat de a se justifica, fiindu-le votate bursele numai pe un an școlar), au să-și prezinte cererile la Consistorul subsemnat în termenul concursual, cu următoarele documente în original ori autenticate la vre-un notar public:

1. Extras de botez din matricula bisericească, provăzut cu clauzula oficiului parohial local, că petentul și azi aparține bisericii noastre.

2. Rudeniile fondatorului să adăugă și informații familiare, pentru dovedirea gradului de înrudire.

3. Atestat de paupertate dela direcția politică locală, cu date specificate despre starea materială a părinților concurentului și despre a sa proprie. Rudeniile încă au să prezinte asemenea dovadă.

4. Atestat școlar de pe anul școlar trecut, iar universitarii despre toate cursurile respective semestrale ascultate și document despre examenele prestate.

5. Certificat medical dela vre-un medic oficios despre starea sanitară.

6. Concurenții să arate: ce eventuală bursă mai au, dovedind cu adeverință dela Direcțiunea școlii: de au sau nu au bursă, și dacă au ce sumă face aceea.

7. Atestat dela profesorul de religie (cathietul) al școlii despre aceea, dacă petentul a fost străduitor în studiul religiei și a avut bună conduită sub raportul religios-moral (aceasta dispoziție nu privește pe studenții de academii).

Neobservarea condițiilor de mai sus va avea de

urmă, că cererile ajustate defectuos nu vor fi luate în socotință.

Arad, la 24 Septembrie 1925.

Dr. Grigorie Gh. Comșa m. p.
Episcopul Aradului.

—□—

1—3

În conformitate cu concluzul Ven. Consistor diecezan de sub Nr. 3120/1924, se escrie concurs pentru întregirea definitivă a parohiei **Fădimac**, cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Venitele parohiei sunt: 1. O sesiune parohială constăitoare din 30 jugăre cadastrale. 2. Un intravilan de $\frac{3}{4}$ jug. cu casă parohială, fără supraedificate, care reclamă o reparare radicală, la care se obligă parohia. 3. Stolele legale. 4. Ajutorul dela Stat, după cvalificația preotului, pentru care parohia nu garantează.

Parohia e de cl. II (doua). Dela reflectanți se cere să aibă cvalificația recerută.

Doritorii de a reflectă la acest post sunt poștiți, ca concursele adresate comitetului parohial din **Fădimac** (jud. Caraș-Severin), ajustate cu documentele recerute, să le aștearnă P. O. Oficiu protopresbiterial din **Belint** (jud. T.-Torontal), în termenul concursual, având sub durată acestuia, pe lângă strictă respectarea dispozițiilor cuprinse în § 33 din reg. pentru parohii, și numai după prealabila încuviințare a șefului actual, a se prezenta în sf. Biserică în vre-o Duminică ori sârbătoare, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale și oratorice.

Cei din altă dieceză au să adeverească, că posed binecuvântarea P. S. Sale Domnului Episcop diecezan spre a putea concura. **Comitetul parohial.**

În înțelegere cu mine: **Gherasim Sârbu**, protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante de cl. I. din **Beregsău**, (protopopiatul **Timișorii**), se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Venitele împreunate cu acest post sunt: 1. Una sesiune parohială în estensiune de 32 jugh. cad. și un intravilan parohial. 2. Stolele legale. 3. Birul legal în baza decisului Ven. Consistor eparhial din Arad Nr. 2470/1925, conform §-lui 29 din Regulamentul pentru parohii. 4. Întregirea dotației preoțești dela Stat.

Alesul va achita toate impozitele după beneficiul din parohie, va predică de câteori va avea rândul de serviciu și va catihiza fără altă remunerație din partea comunei bis. la școalele primare din loc.

Cei doritori a compete la acest post, au a se prezenta în cutare Duminică sau sârbătoare în sf. biserică din **Beregsău** spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice, conformându-se strict dispozițiilor §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii; iar recursele însoțite de anexele necesare, adresate Comitetului parohial din **Beregsău**, le vor înainta în termenul concursual oficiului protopopesco ort. român din **Timișoara**.

Cei din altă dieceză vor cere întâiu binecuvântarea P. S. Sale D-lui Episcop diecezan spre a putea recurge.

Beregsău din ședința com. par. ținută la 18 Iulie 1925.

Ioan Balta, m. p. preș. **Filip Dobos**, m. p. notar.

În conțelegere cu: **Dr. P. Țucra**, m. p. protopop.

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial

Censurat: **Prefectura Județului.**